

Съвместно решение на енергийните регулаторни органи
относно търговете за капацитет, които ще се провеждат от
„Ай Си Джи Би“ АД в съответствие с тържния календар на
Европейската мрежа на операторите на преносни системи за
газ за газова година 2025/2026 и следващите

I. Като се има предвид, че:

1. Междусистемната връзка Гърция – България „IGB“ (газопровод IGB) е разположен на територията на повече от една държава-членка на Европейския съюз, а именно: Република България и Република Гърция.

2. На 17.07.2017 г. „Ай Си Джи Би“ АД е подало в Комисията за енергийно и водно регулиране на Р България (КЕВР) и Регулаторния орган за енергия на Гърция (РАЕ) (от м. април 2023 г. с ново наименование Регулаторен орган за енергия, отпадъци и води, наричано още РОЕОВ) „Заявление съгласно член 36 от Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2003/55/ЕО (Директива 2009/73/ЕО) за междусистемната връзка Гърция – България“. Заявлението съдържа искане за освобождаване от изискванията за достъп на трети страни, регулирани цени и отделяне на собствеността по отношение на междусистемна връзка Гърция – България (газопровод IGB).

3. КЕВР и РАЕ с Решение № Р-ВО-1 от 29 май 2018 г., съответно с Решение № 483 от 29 май 2018 г. са приели „Съвместно становище на националните регулаторни органи относно заявлението за освобождаване на „Ай Си Джи Би“ АД - Комисия за енергийно и водно регулиране (България) и Регулаторен орган за енергетика (Гърция)“, за предоставяне на „Ай Си Джи Би“ АД на освобождаване от изискванията за достъп на трети страни, регулирани цени и отделяне по собствеността за срок от 25 години, считано от датата на търговска експлоатация (ДТЕ) на газопровод IGB. Решенията на националните регулаторни органи (НРО) са нотифицирани пред Европейската комисия.

4. На 25 юли 2018 г. Европейската комисия е приела Решение С(2018) 5058 final относно освобождаването на междусистемна връзка Гърция – България от изискванията за достъп на трети страни, регулирани цени и отделяне на собствеността.

5. С Решение № Р-ВО-2 от 8 август 2018 г. КЕВР и с Решение № 768 от 8 август 2018 г. РАЕ са приели „Окончателно съвместно решение на националните регулаторни органи относно заявлението за освобождаване на „Ай Си Джи Би“ АД“ (по-нататък „Окончателното съвместно решение“) в съответствие с решението на Европейската комисия.

6. „Окончателното съвместно решение“ е изменено, както следва:

6.1. С Решение № Р-ВО-1 от 20 март 2020 г. КЕВР и с Решение № 568 от 12 март 2020 г. РАЕ са изменили „Окончателното съвместно решение“ по отношение на дата на търговска експлоатация (ДТЕ), като са приели, че газопроводът IGB ще влезе в експлоатация не по-късно от 31 декември 2020 г. (целева ДТЕ) и не по-късно от 1 юли 2021 г.

6.2. С Решение № Р-ВО-1 от 20 май 2021 г. КЕВР и с Решение № 424 от 13 май 2021 г. РАЕ са изменили „Окончателното съвместно решение“ по отношение на ДТЕ, като са приели, че газопроводът IGB ще влезе в експлоатация не по-късно 1 юли 2022 г.

6.3. С Решение № Р-ВО-3 от 30 септември 2022 г. КЕВР и с Решение № 742 от 29 септември 2022 г. РАЕ са изменили „Окончателното съвместно решение“ по отношение на ДТЕ, като са приели, че газопроводът IGB ще влезе в експлоатация не по-късно от 1 октомври 2022 г.

6.4. С Решение № Р-ВО-4 от 21 март 2024 г. КЕВР, съответно с Решение № Е-66 от 21 март 2024 г. РОЕОВ, са изменили „Окончателното съвместно решение“ по отношение прилагането на множители при изчислението на тарифата за краткосрочни капацитетни продукти и провеждането на пазарен тест за проучване на пазарния интерес за увеличение на капацитета на газопровода IGB.

7. С „Окончателното съвместно решение“, на „Ай Си Джи Би“ АД е предоставено освобождаване за срок от 25 години, считано от ДТЕ при условията посочени в Част 4 от Окончателното съвместно решение от разпоредбите на: член 9 (отделяне на собствеността), член 32 (достъп на трети страни) за тази част от минималния капацитет, която е резервирана чрез Пазарния тест и за която са подписани споразумения за предварително разпределение на капацитет, и член 41.6, член 41.8 и член 41.10 (регулирани цени) от Директива 2009/73/ЕО.

8. С Решение № СН-1 от 01 юли 2022 г. КЕВР и с Решение № 593 от 01 юли 2022 г. РАЕ са сертифицирали „Ай Си Джи Би“ АД като независим преносен оператор.

9. С Решение № ТК-1 от 19 юни 2023 г. КЕВР и с Решение № Е-36 от 01 юни 2023 г. РОЕОВ са одобрили предложение на „Ай Си Джи Би“ АД по отношение на предлагането на неосвободения преносен капацитет в точките на междусистемно свързване на газопровода IGB с националния системен газопреносен оператор на Р Гърция (DESFA) и Трансадриатическия газопровод (TAP) на годишните търгове съгласно тържния календар, публикуван от Европейската мрежа на операторите на преносни системи за газ (ЕМОПСГ) за газова година 2023/2024 и са приели Съвместно решение на енергийните регулаторни органи относно годишните търгове за капацитет, които ще се провеждат от „Ай Си Джи Би“ АД в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/459 на Комисията от 16 март 2017 година за установяване на Мрежов кодекс относно механизмите за разпределяне на капацитет в газопреносни системи и за отмяна на Регламент (ЕС) № 984/2013 (Регламент (ЕС) 2017/459).

10. С Решение № ТК-2 от 24 август 2023 г. КЕВР и с Решение № Е-127 от 3 август 2023 г. РОЕОВ са одобрили предложение на „Ай Си Джи Би“ АД по отношение на предлагането на краткосрочни капацитетни продукти в точките на междусистемно свързване на газопровода IGB с DESFA и TAP на търговете съгласно тържния календар, публикуван от ЕМОПСГ за газова година 2023/2024, в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/459.

11. С Решение № ТК-1 от 06 февруари 2025 г. КЕВР и с Решение № Е-15 от 06 февруари 2025 г. РОЕОВ са приели Съвместно решение на енергийните регулаторни органи относно търговете за капацитет, които ще се провеждат от „Ай Си Джи Би“ АД в съответствие с тържния календар на ЕМОПСГ газ за газова година 2024/2025, наричано по-нататък „Съвместно решение за търговете за капацитет за газова година 2024/2025“. С това съвместно решение КЕВР и РОЕОВ са одобрили „Ай Си Джи Би“ АД да предлага неосвободения капацитет като „конкуриращ се капацитет“ между точките на междусистемно свързване IP TAP/IGB (21Z000000000472E Komotini KOMOTINI-TAP-IGB) и IP DESFA/IGB (21Z0000000005398 KOMOTINI-DESFA/IGB) на всички търгове за годишни стандартни продукти за капацитет и всички търгове за тримесечни, месечни, дневни и в рамките на деня стандартни продукти за капацитет.

12. С писмо с изх. № IV-09 от 22.04.2025 г. (вх. № Е-15-59-8 от 22.04.2025 г. на КЕВР и вх. № I-393575 от 22.04.2025 г. на РОЕОВ), „Ай Си Джи Би“ АД е поискало НРО да одобрят дружеството да предлага неосвободения непрекъсваем капацитет в права посока на точката на междусистемно свързване IP TAP/IGB (21Z000000000472E Komotini KOMOTINI-TAP-IGB) като негрупирани на всички бъдещи годишни търгове за капацитет, считано от търга през м. юли 2025 г., както и на всички търгове за капацитетен продукт в рамките на деня, след като „Ай Си Джи Би“ АД започне да предлага капацитетен продукт в рамките на деня на точката на междусистемно свързване с TAP, освен ако регулаторните органи не решат друго или настъпят обстоятелства, налагащи преоценка. В тази връзка, „Ай Си Джи Би“ АД е посочило, че прилагането на такъв подход за всички бъдещи тримесечни, месечни и дневни търгове за капацитетни продукти е разгледано в Съвместното решение за търговете за капацитет за газова година 2024/2025 и регулаторните органи не са възразили.

По отношение на останалите елементи, одобрени от КЕВР и РОЕОВ за търговете за газова година 2024/2025, а именно – подходът относно „конкуриращите се капацитети“, „годишния непрекъсваем капацитет в обратна посока“ и „заделянето на 10% от съществуващия технически капацитет за краткосрочни продукти“, „Ай Си Джи Би“ АД посочва, че ще продължи да прилага този одобрен подход на всички бъдещи търгове за капацитет съгласно тържния календар, публикуван от ЕМОПСГ, без да подава изрично заявление за това.

II. КЕВР и РОЕОВ са направили оценка на предложението на „Ай Си Джи Би“ АД относно търговете за капацитет за газова година 2025/2025 и следващите и са стигнали до следните заключения:

В мотивите на Съвместното решение за търгове за капацитет за газова година 2024/2025 КЕВР и РОЕОВ не са възразили „Ай Си Джи Би“ АД да предлага неосвободения твърд капацитет в права посока на точката на междусистемно свързване с ТАР като негрупирани капацитет на годишните търгове през юли 2024 г., както и да продължи да предлага негрупирани капацитет на всички краткосрочни търгове за капацитет (тримесечни, месечни, дневни) на точката на междусистемно свързване с ТАР, освен ако НРО не решат друго или обстоятелствата не се променят, налагайки преоценка. Регулаторните органи са приели, че това е обосновано, тъй като според Мрежовия кодекс на ТАР ползвател, който ще транспортира природен газ през ТАР от запад на изток (обратен поток), следва да резервира продукт за капацитет в точките на междусистемно свързване „Неа Месимврия“ и „Комотини“ – продукт за капацитет „Маршрут 3“ в ТАР. Ползвател на мрежата, който е резервирал продукт „Маршрут 3“ в ТАР, не може да резервира групиран изходен капацитет в ТАР и входен капацитет в IGB. Това прави невъзможен преноса на природен газ от DESFA към „Ай Си Джи Би“ АД през ТАР, освен за освободените ползватели на IGB, които вече са резервирали дългосрочен входен капацитет и могат да го използват в комбинация с „Маршрут 3“ в ТАР. Следователно, освободените ползватели на IGB имат предимство пред неосвободените ползватели. За да използват системата на „Ай Си Джи Би“ АД, ползвателите на мрежата, които са резервирали капацитетен продукт „Маршрут 3“ в ТАР трябва да резервират капацитет само на вход на газопровода IGB – негрупирани капацитет.

В допълнение, според чл. 8, пар. 4 от Регламент (ЕС) 2017/459 правилата за стандартни продукти за капацитет, посочени в член 9, и търговете, посочени в членове 11-15, се прилагат за групирания капацитет и негрупирания капацитет в точка на междусистемно свързване.

С оглед горното, следва да се има предвид, че прилагането на тази разпоредба от оператора на преносна система не изисква изрично произнасяне от страна на НРО, но доколкото регулаторните органи в Съвместното решение за търговете за капацитет през газова година 2024/2025 не са възразили „Ай Си Джи Би“ АД да предлага негрупирани капацитет в точката на междусистемно свързване с ТАР на ежегодните търгове за годишен капацитет и тримесечен капацитет, периодичните търгове за месечен капацитет и периодичните търгове за капацитет за ден напред, то „Ай Си Джи Би“ АД може да прилага същия на всички бъдещи търгове за капацитет, започвайки от търга през месец юли 2025 г., както и на всички търгове за капацитет в рамките на деня след като „Ай Си Джи Би“ АД започне да предлага капацитет в рамките на деня на точката на междусистемно свързване с ТАР, освен ако НРО не решат друго или обстоятелствата не се променят, налагайки преоценка на ситуацията.

III. Въз основа на горепосочените аргументи, в рамките на своите правомощия регулаторните органи на Република България и Република Гърция решиха:

„Ай Си Джи Би“ АД може да прилага изложения в писмо с изх. № IV-09 от 22.04.2025 г. подход за участие на всички бъдещи търгове за капацитет, започвайки от търга през месец юли 2025 г., както и на всички търгове за капацитет в рамките на деня.

Одобряват предложението на „Ай Си Джи Би“ АД, представено с писмо с изх. № IV-09 от 22 април 2025 г., „Ай Си Джи Би“ АД да предлага неосвободения капацитет като „конкуриращ се капацитет“ на точките на междусистемно свързване IP TAP/IGB (21Z000000000472E Komotini KOMOTINI-TAP-IGB) и IP DESFA/IGB (21Z0000000005398 KOMOTINI-DESFA/IGB) на всички търгове за годишни стандартни продукти за капацитет и всички търгове за краткосрочни стандартни продукти за капацитет, започвайки от годишните търгове за капацитет през месец юли 2025 г.